

РЕЦЕНЗИЯ

от

**проф. д-р Александър Асенов Воденичаров,
член на научното жури по конкурса за заемане на
академичната длъжност „професор” в Бургаския свободен
университет по професионално направление
3.6. ПРАВО (Административно право и процес), обявен за нуждите на
Центъра по Юридически науки, в ДВ, бр.30 от 03.04.2018 г.**

Единствен кандидат е доцент д-р **Мария Нейкова Кънева**

I. ДАННИ ЗА КОНКУРСА

В конкурса за заемане на академичната длъжност „професор” в Бургаския свободен университет по професионално направление 3.6 ПРАВО (Административно право и процес), обявен за нуждите на Центъра по юридически науки, участва само един кандидат – доц. д-р Мария Нейкова Кънева. Документите са представени в срок и в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав на Република България, Правилника за прилагането му, както и чл. 59 и сл. от

Правилника за развитието на академичния състав на Бургаския свободен университет.

II. ДАННИ ЗА КАНДИДАТА

Доц. д-р Мария Нейкова е завършила право в Юридическия факултет на Бургаския свободен университет. Непосредствено след дипломирането си започва работа в РЗОК гр. Стара Загора като гл.експерт и зам.директор. През 2001 г. е назначена за Областен управител на Област с център гр. Стара Загора и заема тази длъжност до 2009 г. В периода 2002-2005 г. тя специализира в областта на международното публично право в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, а през 2009г. придобива образователна и научна степен „доктор“. През 2014г. е избрана на академичната длъжност „доцент“ в Центъра по юридически науки към Бургаския свободен университет.

В периода 2010 – 2018г. кандидатът води теоретични и практически занятия в Бургаския свободен университет и в Университета по библиотекознание и информационни технологии по учебните дисциплини „Правен режим на държавната служба“, „Публична администрация“, „Европейска публична администрация“, „Институционални и правни аспекти на системата за сигурност“ и др.

Кандидатката има редица специализации като „Държавна администрация и управление“ в Националната школа по администрация (L' Ecole nationale d'administration - L'ENA) в Париж, “Администрация и управление“ във Висшата административна школа (Scuola Nazionale dell'Amministrazione - SNA) в Рим, „Инструменти за участие на гражданското общество в управлението“ по проект на Световната банка и др.

Доц. д-р Мария Нейкова е получила редица отличия и награди, свързани с приноса ѝ за развитието на висшето образование в България.

Кандидатката има голям практически опит в сферата на администрацията и управлението.

През годините тя е участвала и продължава активното си участие в редица национални и международни проекти като експерт или програмен ръководител.

III. ОПИСАНИЕ НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

В съответствие с изискванията на чл. 29, ал. 1, т. 3 от ЗРАСРБ доц. Нейкова е представила **общ списък на своите публикации**. В списъка са посочени научните трудове след защитата на докторската дисертация, с които кандидатът участва в конкурса и е представил за рецензиране. Те са, съгласно приложената справка за научните приноси и представеното резюме, монографичен труд „Административноправни аспекти на опазването на недвижимото културно- историческо наследство“; учебник „Административно обслужване“ (в съавторство); студия „Районите за планиране в България или необходимостта от ново административно-териториално устройство“; статиите “Отговаря ли администрацията на изискванията на европейското административно пространство“; „Комплексното административно обслужване и новите стандарти за качество на административното обслужване“; „Digitalization of registers in the public administration – key element of electronic governance“; “ Analysis of the Regulatory Framework Governing the Administrative Service“; „Changes in the administrative procedure code and principles of the complex administrative servicing“ „Служебният обмен на данни – водещ принцип в комплексното административно обслужване“ и др.

Научноизследователската дейност на кандидатката е свързана с различните компоненти на административното право и са **изцяло относими с конкурсната област**. Налице са редица цитирания на нейни публикации от други автори -79 бр.

Представеният набор от публикувани научни трудове дава достатъчно основание за участие на кандидата в конкурса и за оценка на научните му приноси.

IV. НАУЧНИ ПРИНОСИ

Приносите на кандидата в представените публикации могат да се посочат, както следва:

Безспорно най-съществен научен интерес сред представените трудове представлява монографията „„Административноправни аспекти на опазването на недвижимото културно- историческо наследство”. Трудът започва с въведение, в което аргументирано се извеждат акцентите, който авторът поставя в научните си търсения. Коректно и добросъвестно се посочва, че изследователският интерес е свързан с търсенето на решения на практически проблеми и трудности с особена значимост за усъвършенстване ефективността на административната дейност.

Хипотезата е, че една от причините за незадоволителното състояние на недвижимите културно-исторически ценности в България се корени в административните процедури, свързани с даване статут и разрешаване на дейностите по консервация и реставрация на недвижимо културно наследство, както и в липсата на единна и целенасочена държавна политика в тази посока. Последствията са влошаващо се състояние и все по- затруднената социализация на културното наследство. Извършен е

правен анализ на разпределението на правата и задълженията на частните собственици и държавните органи по опазване на недвижимото културно наследство в България. Обоснована и доказана е тезата, че прекомерната тежест, възложена на собствениците, ги демотивира да полагат грижи за опазване на тези културни ценности. Приносен характер има проучването на отделните епизоди от живота (в административноправния смисъл на това понятие) като набор от последователни стъпки с оглед на тяхното подобряване – получаване на статут на недвижима културна ценност; реставрация на къща-недвижима културна ценност; експониране и социализиране на такава къща; подпомагане на собствениците на недвижими културни ценности при съдебни процеси и други административни процедури.

Принос представлява и анализът и оценката на съществуващото разпределение на административноправната компетентност между различните държавни органи на централно и териториално ниво в сферта на опазване на недвижимото културно наследство.

Новост представлява използваният оригинален подход, съчетаващ теоретични постановки с анализ на конкретни казуси от практиката на Варненския административен съд и Върховния административен съд с оглед представяне на реалния ангажимент на държавата към собствениците на недвижими културни ценности и доказване на ниската ефективност на дейността по опазването на националното историческо наследство и управлението му.

Кандидатката задълбочено анализира проблемите, които се открояват при опазване, съхраняване и управление на културното наследство и аргументирано достига до извода, че още на нормативно ниво липсват ясни правила, регламентиращи взаимодействието между отделните институции и министерства. **Сериозен приносен характер** има част втора и трета на монографията. За първи път методът „Правен анализ

на документи“ е използван при анализа на състоянието на недвижимото културно наследство. Извършен е задълбочен функционалния анализ на секторната политика и институциите в областта на недвижимото културно наследство в България. В резултат на аргументирания анализ се достига до очертаване на слабите места и пропуските в дейността на всички звена, които пряко или косвено са включени в процеса по опазването му. Изведени са предложения *de lege ferenda* относно необходимостта от промяна на Закона за културното наследство и подзаконовите актове към него. Това определя и **актуалния характер** на осъщественото научно търсене.

Изследванията на кандидатката са базирани на богат личен опит, широк емпиричен материал и обстоен сравнителен правен анализ.

Висока оценка като обогатяване на научното знание заслужава изведената връзка между дейностите по предоставяне на услуги и дейностите по заявяване и предоставяне на електронни услуги.

Безспорно достойнство в разработката на кандидатката е предложението предоставянето на електронни услуги да се разглежда като един от начините за заявяване на услуги.

Съществен принос е доказаната неефективност на досегашния модел на административно-териториално устройство и управление, което рефлектира върху разпределението на правомощията и функциите между органите на централно ниво, регионалните и местни власти.

Фактът, че това изследване е направено с голяма вещина, не е учудващ. Доц. Мария Нейкова в продължение на много години изнася доклади и научни съобщения в редица международни и национални научно-практически конференции, конгреси, кръгли маси, работни групи и др.

Най-голямото достойнство на монографията е, че в резултат на извършения анализ и на съдържащите се в нея идеи за цялостна промяна в

законодателството на Република България и административна реформа, **обосновава се необходимостта от нов модел на реструктуриране** и организация на дейностите по опазване и управление на недвижимото културно- историческо наследство в България, който по-пълно да съответства на добрите практики в държавите – членки на Европейския съюз.

Видно е доброто познаване на теорията и практиката от кандидата по обсъжданите въпроси. Научният език е ясен и точен.

Анализирайки представения труд с оглед на неговото предметно съдържание, структурен обхват и логическа последователност може да се направи заключението, че той **представява цялостно и систематическо изследване на процесът на управлението, опазването и защитата** на културно историческото наследство като базов фактор за устойчивото развитие на обществото.

Ценни научни приноси се съдържат и в другите представени за рецензиране трудове.

Другата основна сфера на задълбочени теоретически обобщения е правната регламентация, компетентността на централните и териториални органи на изпълнителната власт в областта на административното обслужване и националната сигурност . Тези въпроси, до сега не са били предмет на цялостен научен анализ и оценка. Така се изпълва една празнота в доктрината.

Следва да се изтъкне приносният характер на проучването относно необходимостта от регистрова реформа, която да доведе до облекчаване на процедурите, намаляване на преките контакти със служителите от държавната администрация, респективно възможностите за корупция, и оптимизиране на процесите по административното обслужване на гражданите и бизнеса. Формулирани са предложения *de lege ferenda*

относно организацията на някои регистри и съхранението на данните, съдържащи се в тях.

Интересни приноси моменти се съдържат и в научната продукция, посветена на правната уредба, регламентираща правоотношенията в сектора за сигурност в контекста на съвременното ниво на съществуващите предизвикателства каро рискове и заплахии. Разкрити са и анализирани сериозни противоречия в нормативната уредба, липсата на съгласуваност между институциите и терминологичната неточност, отнасящи се до националната сигурност на Република България. Д-р Нейкова очертава кръгът от проблеми свързани с използването на понятия като "национална сигурност", "система за сигурност", за които направените предложения *de lege ferenda* биха допринесли за решения.

Съществен принос представляват и препоръките по изследването за административно-териториална реформа и конституирането на нови райони за планиране в Република България с териториален обхват, съответстващ на „Номенклатурата на Европейския съюз за статистически териториални единици" (*Nomenclature des unités territoriales statistiques*) NUTS 2.

V. Критични бележки и препоръки

Научната продукция на доц. Мария Нейкова има редица достойнства, но се забелязват някои неточности и недоскътатъчно прецизни формулировки.. Използваната практика на Институциите на Европейския съюз в разглежданата материя би могла да се обогати.

Тези пропуски не са съществени и не намаляват сериозния теоретичен, актуален и практически характер на представената научна продукция.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Считам, че преподавателската, научноизследователската и научно приложната дейности на кандидатката за заемане на академичната длъжност „професор“ по административно право и процес доц. Мария Нейкова Кънева отговарят на изискванията на чл. 29 от Закона за развитието на академичния състав на Република България, чл. 60 от Правилника за прилагането му и чл. 59 от Правилника за развитието на академичния състав в Бургаския свободен университет. Ето защо убедено и категорично смятам, че уважаемото научно жури следва да предложи на Научния съвет на Бургаския свободен университет доцент Мария Нейкова Кънева да бъде избрана за „професор“ по професионално направление „Право“, специалност „Административно право и процес“ за нуждите на Центъра по юридически науки.

02 август 2018 г.

РЕЦЕНЗЕНТ :

проф. д-р Александър Воденичаров